

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. spalio 12 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Muitų sąjunga – Bendrijos muitinės kodeksas – 29 straipsnis – Transporto priemonių importas – Muitinės vertės nustatymas – 78 straipsnis – Deklaracijos patikrinimas – 236 straipsnio 2 dalis – Importo muitų grąžinimas – Trejų metų terminas – Reglamentas (EEB) Nr. 2454/93 – 145 straipsnio 2 ir 3 dalys – Defektų rizika – Dvylikos mėnesių terminas – Galiojimas“

Byloje C-661/15

dėl 2015 m. gruodžio 4 d. *Hoge Raad der Nederlanden* (Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas) sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. gruodžio 11 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

X BV

prieš

Staatssecretaris van Financiën

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. L. da Cruz Vilaça, teisėjai E. Levits, A. Borg Barthet (pranešėjas), M. Berger ir F. Biltgen,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. lapkričio 30 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- X BV, atstovaujamos L. E. C. Kanters, E. H. Mennes ir L.G.C.A. Pfennings,
 - Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. Bulterman ir B. Koopman,
 - Europos Komisijos, atstovaujamos L. Grønfeldt, M. Wasmeier ir F. Wilman,
- susipažinęs su 2017 m. kovo 30 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: nyderlandų.

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, (OL L 302, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307, toliau – Muitinės kodeksas), 29 straipsnio 1 ir 3 dalių, 78 straipsnio ir 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas (OL L 253, 1993, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 6 t., p. 3), iš dalies pakeisto 2002 m. kovo 11 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 444/2002 (OL L 68, 2002, p. 11; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 12 t., p. 209) (toliau – Įgyvendinimo reglamentas), 145 straipsnio 2 dalies išaiškinimo ir dėl Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalies galiojimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant X BV ir *Staatssecretaris van Financiën* (valstybės sekretorius, atsakingas už finansus, Nyderlandai) ginčą dėl pastarojo sprendimo atmesti X BV prašymus grąžinti su transporto priemonėmis susijusius muitus.

Teisinis pagrindas

- 3 Muitinės kodekso 29 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatyta:

„1. Importuojamų prekių muitine verte laikoma sandorio vertė, tai yra kaina, faktiškai sumokėta arba mokėtina už prekes, parduodamas eksportui į Bendrijos muitų teritoriją, prireikus patikslinta vadovaujantis 32 ir 33 straipsniais, jeigu:

- a) pirkėjui netaikomi disponavimo prekėmis arba prekių naudojimo apribojimai, išskyrus apribojimus, kurie:
 - nustatyti įstatymų arba Bendrijoje veikiančių valdžios institucijų,
 - riboja prekių perpardavimo geografinę sritįarba
 - neturi didelės įtakos prekių vertei;
 - b) prekių pardavimui arba jų kainai neturi įtakos jokios sąlygos arba aplinkybės, kurių poveikio vertinamų prekių pardavimui arba kainai neįmanoma įvertinti;
 - c) jokios pajamos, gautos pirkėjui toliau perparduodant, perleidžiant ar naudojant prekes, tiesiogiai ar netiesiogiai neatitenka pardavėjui, išskyrus atvejus, kai pagal 32 straipsnį galima padaryti atitinkamus patikslinimus,
- ir
- d) pirkėjas ir pardavėjas tarpusavyje nesusiję arba, jeigu pirkėjas ir pardavėjas tarpusavyje susiję, sandorio vertė priimtina muitinei remiantis 2 dalimi.

<...>

3.

- a) Faktiškai sumokėta arba mokėtina kaina – tai visi pirkėjo įvykdyti ar priklausantys įvykdyti mokėjimai pardavėjui arba pardavėjo naudai už importuotas prekes, įskaitant visus įvykdytus arba priklausančius įvykdyti pirkėjo mokėjimus pardavėjui arba, vykdant pardavėjo išipareigojimus, trečiajam asmeniui, esančius importuotų prekių pardavimo pirkėjui sąlyga. Mokėjimo forma nebūtinai turi būti pinigų pervedimas. Gali būti mokama tiesiogiai arba netiesiogiai, pateikiant akreditivus arba vertybinius popierius.
- b) Pirkėjo veikla, kuri vykdoma savo sąskaita, įskaitant rinkodaros veiklą, tačiau neįskaitant veiklos, kurią įvertinant atliekami 32 straipsnyje nurodyti patikslinimai, nėra laikoma netiesioginiu apmokėjimu pardavėjui net ir tuo atveju, kai ją galima laikyti naudinga pardavėjui arba kai ji buvo vykdoma susitarus su pardavėju, ir nustatant importuojamų prekių muitinę vertę tokios veiklos išlaidos neturi būti pridedamos prie faktiškai sumokėtos arba mokėtinės kainos.“

4 To paties kodekso 78 straipsnyje nurodyta:

„1. Muitinė turi teisę savo iniciatyva arba deklaranto prašymu padaryti pakeitimus deklaracijoje po to, kai prekės jau išleistos.

2. Muitinė, norėdama po prekių išleidimo įsitikinti deklaracijoje pateiktų duomenų tikslumu, turi teisę tikrinti prekybos dokumentus ir duomenis, susijusius su atitinkamų prekių importo arba eksporto operacijomis arba su paskesnėmis prekybos šiomis prekėmis operacijomis. Tokie patikrinimai gali būti atliekami deklaranto arba bet kurio kito asmens, tiesiogiai arba netiesiogiai per verslą susijusio su minėtomis operacijomis arba dėl verslo turinčio minėtus dokumentus, patalpose. Ši institucija taip pat turi teisę tikrinti ir prekes, jeigu jas vis dar įmanoma pateikti tikrinimui.

3. Jeigu pakartotinai patikrinus deklaraciją arba atlikus tikrinimą po prekių išleidimo paaiškėja, kad atitinkamos muitinės procedūros atlikimo tvarką reglamentuojančios nuostatos buvo taikomos remiantis neteisinga arba neišsamia informacija, muitinė, remdamasi naujai surinkta informacija, laikydamosi nustatytų nuostatų, imasi priemonių, būtinų susidariusiai padėčiai sureguliuoti.“

5 Muitinės kodekso 236 straipsnis išdėstytas taip:

„1. Importo arba eksporto muitai grąžinami nustačius, kad tada, kai jie buvo sumokėti, tokių muitų suma nebuvo teisiškai privaloma sumokėti arba kad ši suma buvo įtraukta į apskaitą nesivadovaujant 220 straipsnio 2 dalimi.

Importo arba eksporto muitus atsisakoma išieškoti nustačius, kad tada, kai jie buvo įtraukti į apskaitą, tokių muitų suma nebuvo teisiškai privaloma sumokėti arba kad ši suma buvo įtraukta į apskaitą nesivadovaujant 220 straipsnio 2 dalimi.

Muitai negrąžinami ir neatsisakoma jų išieškoti, jeigu įvykių, dėl kurių buvo sumokėta arba įtraukta į apskaitą teisiškai neprivaloma sumokėti pinigų suma, priežastis buvo tyčiniai suinteresuoto asmens veiksmai.

2. Importo arba eksporto muitai grąžinami arba atsisakoma juos išieškoti, jeigu per trejus metus nuo skolininko informavimo apie tokių muitų sumą dienos atitinkamai muitinės įstaigai pateikiamas prašymas.

Šis laikotarpis pratęsiamas, jeigu suinteresuotas asmuo pateikia įrodymus, kad pateikti tokį prašymą per nustatytą laikotarpį jam sukliudė ypatingos aplinkybės arba *force majeure*.

Jeigu muitinė per šį laikotarpį pati nustato, kad susidarė kuri nors iš 1 dalies pirmojoje ar antrojoje pastraipose aprašytų padėčių, ji grąžina arba atsisako išieškoti muitą savo iniciatyva.“

6 Minėto kodekso 238 straipsnio 1 ir 4 dalyse numatyta:

„1. Importo muitai grąžinami arba atsisakoma juos išieškoti nustačius, kad į apskaitą įtraukta tokių muitų suma susijusi su prekėmis, kurioms įforminta atitinkama muitinės procedūra ir kurių importuotojas atsisakė dėl to, kad jos <...> turėjo defektų arba neatitiko sutarties, pagal kurią jos buvo importuotos, sąlygų.

<...>

4. Importo muitai grąžinami arba atsisakoma juos išieškoti dėl 1 dalyje išdėstytų priežasčių, jeigu per dvylika mėnesių nuo skolininko informavimo apie tokių muitų sumą dienos atitinkamai muitinės įstaigai pateikiamas prašymas.

<...>“

7 Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnyje numatyta:

„<...>

2. Išleidus prekes į laisvą apyvartą, galima atsižvelgti į faktiškai už prekes sumokėtos arba mokėtinos kainos patikslinimą, kurį pardavėjas padarė pirkėjo naudai, nustatant muitinės vertę pagal Kodekso 29 straipsnį, jei muitinei priimtinu būdu įrodoma, kad:

- a) prekės turėjo defektų Kodekso 67 straipsnyje numatytu metu,
- b) pardavėjas patikslino kainą vykdydamas garantinį įsipareigojimą, numatytą pardavimo sutartyje, sudarytoje prieš išleidžiant prekes į laisvą apyvartą, ir
- c) atitinkamoje pardavimo sutartyje dar nebuvo atsižvelgta į tai, kad prekės turi defektų.

3. Faktiškai [i] už prekes sumokėtą arba mokėtiną kainą, patikslintą pagal 2 dalį, galima atsižvelgti tik tada, jei ji buvo patikslinta per 12 mėnesių nuo deklaracijos dėl prekių išleidimo į laisvą apyvartą pateikimo dienos.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 8 X perka lengvuosius automobilius iš Japonijoje įsteigto gamintojo ir išleidžia juos į laisvą apyvartą Europos Sąjungos teritorijoje. Lengvuosius automobilius X parduoda prekiautojams, o šie paskui perarduoda juos galutiniams naudotojams.
- 9 2007 m. rugpjūčio mėnesį X deklaravo A tipo lengvųjų automobilių (toliau – A tipo automobiliai) ir D tipo lengvųjų automobilių (toliau – D tipo automobiliai) išleidimą į laisvą apyvartą. 2008 m. kovo mėn. ji deklaravo C tipo lengvųjų automobilių (toliau – C tipo automobiliai) išleidimą į laisvą apyvartą. Šių trijų tipų transporto priemonių muitinė vertė buvo nustatyta pagal Muitinės kodekso 29 straipsnį, remiantis pirkimo kaina, kurią X sumokėjo gamintojui. X sumokėjo muitus, kuriuos nustatė *Inspecteur van de Belastingdienst / Douane* (mokesčių ir muitų inspektorius, Nyderlandai) (toliau – *Inspecteur*).
- 10 Kai A tipo automobiliai buvo išleisti į laisvą apyvartą, gamintojas paprašė X, kad ji praneštų visiems šio tipo automobilių savininkams, jog jie turi susitarti su prekiautoju dėl nemokamo sankabos pakeitimo. X kompensavo šio detalės pakeitimo išlaidas prekiautojams. Gamintojas kompensavo šias išlaidas X, vykdydamas su ja sudarytoje pardavimo sutartyje numatytą garantinį įsipareigojimą. Ši kompensacija išmokėta per dvylikos mėnesių terminą nuo deklaracijos dėl A tipo automobilių išleidimo į laisvą apyvartą priėmimo dienos.

- 11 O kai buvo išleisti į laisvą apyvartą D tipo ir C tipo automobiliai, juose buvo aptiktas atitinkamai durų lanksto defektas ir sandarinimo gumos defektas. Atitinkami prekyautojai 2010 m. pašalino šiuos defektus pagal suteiktą garantiją. X vėl kompensavo prekyautojams šio remonto išlaidas, vykdydama su jais sudarytose pardavimo sutartyse numatytą garantinį įsipareigojimą. Gamintojas kompensavo šias išlaidas X, vykdydamas su ja sudarytoje pardavimo sutartyje numatytą garantinį įsipareigojimą.
- 12 2010 m. gegužės 10 d. raštu, remdamasi Muitinės kodekso 236 straipsniu, X paprašė gražinti dalį muitų, kuriuos ji sumokėjo už A, C ir D tipų automobilius. Šis prašymas pagrįstas aplinkybe, kad kiekvieno iš nagrinėjamų automobilių muitinė vertė *a posteriori* pasirodė mažesnė nei pirminė muitinė vertė. Skirtumas tarp pirminės muitinės vertės ir tikrosios muitinės vertės, anot X, yra kompensacijos suma, kurią jai už kiekvieną automobilį pervedė gamintojas.
- 13 *Inspecteur* nusprendė, kad šis prašymas susijęs su X naudai gamintojo atliktu faktiškai už nagrinėjamus automobilius sumokėtos kainos patikslinimu, kaip jis suprantamas pagal Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalį. Vis dėlto jis atmetė šį prašymą dėl A tipo automobilių, nurodęs, kad jie nebuvo „turintys defektą“, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą. Prašymą gražinti muitus dėl D ir C tipų automobilių *Inspecteur* taip pat atmetė, nurodęs, kad baigėsi Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalyje numatytas dvylikos mėnesių nuo importo deklaracijos priėmimo dienos terminas, per kurį pardavėjas turėjo atlikti mokėjimą pirkėjui.
- 14 Pirmosios instancijos teismas *Rechtbank Noord-Holland* (Šiaurės Olandijos apylinkės teismas, Nyderlandai) atmetė X ieškinį dėl *Inspecteur* priimtų sprendimų atmesti jos prašymą. Jis nusprendė, kad X neįrodė, jog importo deklaracijos priėmimo dieną A tipo automobiliai „turėjo defektą“, kaip tai suprantama pagal Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalį, nes, šio teismo teigimu, neužtenka nurodyti „defekto rizikos arba galimybės“, kad būtų taikoma ši nuostata.
- 15 Bylą kasacine tvarka nagrinėjantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmiausia, kiek tai susiję su A tipo automobiliais, kelia klausimą, kokia tiksli Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalies taikymo sritis. Šiuo klausimu jis pažymi, kad gamintojo sumokėta šių automobilių sankabos pakeitimo išlaidų kompensacija atitinka pirkimo kainos sumažinimą po jų importo ir kad šį sumažinimą lėmė konstatavimas, kad minėti automobiliai turėjo gamybos defektą, t. y. buvo rizika, kad naudojama sankaba suges. Tokiomis aplinkybėmis atsargumo sumetimais gamintojas pakeitė šią detalę visuose susijusiuose automobiliuose.
- 16 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad, kaip mano *Inspecteur*, remiantis tekstų apie muitines vertes rinkiniu, Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalis galėtų apimti tik tuos atvejus, kai *a posteriori* nustatoma, jog išleidimo į laisvą apyvartą deklaracijos priėmimo dieną prekės realiai turi defektą. Tačiau šis teismas taip pat mano, kad ši nuostata gali būti aiškinama plačiau: ji gali apimti ir tuos atvejus, kai įrodoma, jog minėtos deklaracijos priėmimo dieną buvo su gamyba susijusi rizika, kad importuota prekė realiai suges.
- 17 Jei Teisingumo Teismas mano, kad Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalis šiuo atveju netaikoma, tuomet prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia klausimą, ar, atsižvelgiant į 2009 m. kovo 19 d. Sprendimą *Mitsui & Co. Deutschland* (C-256/07, EU:C:2009:167), pagal Muitinės kodekso 29 straipsnio 1 ir 3 dalis, siejamas su šio kodekso 78 straipsniu, nereikalaujama pirmiau sutartos kainos sumažinimo, kurį gamintojas taikė X, laikyti A tipo automobilių muitinės vertės sumažėjimu. Jei po to, kai prekė buvo importuota, būtų nustatyta, kad šio importo dieną egzistavo rizika, kad prieš baigiantis garantijos terminui atsiras nagrinėjamos prekės defektas, todėl jos nebebus galima naudoti, tai neigiamai paveiktų jos ekonominę vertę, taigi ir jos muitinę vertę.
- 18 Antra, kiek tai susiję su C ir D tipų automobiliais, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar jiems taikomas Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalyje numatytas dvylikos mėnesių terminas.

- 19 Jis pažymi, kad gamintojas kompensavo X šių dviejų tipų automobilių detalių defektų remonto išlaidas, vykdydamas sutartyje numatytą garantinį išsipareigojimą; tai reikėtų laikyti už nagrinėjamus automobilius sumokėtos kainos pakeitimu. Tačiau nustatant muitinę vertę į šį pakeitimą negalima atsižvelgti, nes jis neatliktas per minėtoje 145 straipsnio 3 dalyje numatytą dvylikos mėnesių terminą.
- 20 Jis pabrėžia, kad iš Įgyvendinimo reglamento konstatuojamųjų dalių neaišku, dėl kokių priežasčių šis terminas buvo nustatytas. Šiuo klausimu jis nurodo 2009 m. kovo 19 d. Sprendimą *Mitsui & Co. Deutschland* (C-256/07, EU:C:2009:167), kuriame Teisingumo Teismas nusprendė, kad Muitinės kodekso 29 straipsnio 1 ir 3 dalys sudaro pagrindą grąžinti arba sumažinti muitus. Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia klausimą, ar Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalyje numatytas dvylikos mėnesių terminas suderinamas su Muitinės kodekso 29 straipsniu, siejama su šio kodekso 78 straipsniu, nes šiose nuostatose nenumatytas terminas, per kurį dėl kainos pakeitimo pakoreguojama muitinė vertė, ir su to paties kodekso 236 straipsniu, nes jame nustatytas trejų metų terminas prašymams grąžinti muitus pateikti.
- 21 Tokiomis aplinkybėmis *Hoge Raad der Nederlanden* (Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. a) Ar Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalį, siejamą su Muitinės kodekso 29 straipsnio 1 ir 3 dalimis, reikia aiškinti taip: joje įtvirtinta taisyklė taikoma ir tuo atveju, kai nustatoma, kad deklaracijos priėmimo dieną buvo su gamyba susijusi rizika, jog naudojant prekę suges jos dalis, ir kad dėl to gamintojas, vykdydamas sutartyje nustatytą garantinį išsipareigojimą pirkėjui, sumažina kainą atlygindamas išlaidas, kurias pirkėjas patyrė dėl to, kad prekė buvo pataisyta siekiant panaikinti minėtą riziką?
- b) Jei Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta taisyklė minėtu atveju netaikoma, ar vien pagal Muitinės kodekso 29 straipsnio 1 ir 3 dalių, siejamų su šio kodekso 78 straipsniu, nuostatas leidžiama sumažinti deklaruotą muitinę vertę po to, kai pirmiau nurodytu būdu buvo sumažinta kaina?
2. Ar Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta sąlyga, susijusi su ten numatyta muitinės vertės patikslinimu, pagal kurią faktiškai sumokėta arba mokėtina kaina turėjo būti patikslinta per dvylika mėnesių nuo deklaracijos dėl prekių išleidimo į laisvą apyvartą priėmimo dienos, prieštarauja Muitinės kodekso 78 ir 236 straipsnių, siejamų su [to paties] kodekso 29 straipsniu, nuostatoms?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 22 Pirmojo klausimo a dalimi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės teiraujasi, ar Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalį, siejamą su Muitinės kodekso 29 straipsnio 1 ir 3 dalimis, reikia aiškinti taip, kad ji apima tokį atvejį, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kai nustatoma, kad prekės išleidimo į laisvą apyvartą deklaracijos priėmimo dieną buvo su gamyba susijusi rizika, jog ji naudojama suges, ir dėl to vykdydamas sutartyje nustatytą garantinį išsipareigojimą pirkėjui pardavėjas sumažina kainą, atlygindamas išlaidas, kurias pirkėjas patyrė dėl to, kad prekė buvo pataisyta siekiant panaikinti minėtą riziką.
- 23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konkrečiai klausia, ką apima požymis „turi defektų“, kurį turi turėti importuotos prekės, kaip tai suprantama pagal Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalį, kad į už jas realiai sumokėtos kainos pakeitimą, kurį pardavėjas atlieka pirkėjo naudai, būtų galima atsižvelgti, nustatant muitinę vertę pagal Muitinės kodekso 29 straipsnį.

- 24 Pirmiausia reikia patikslinti, jog neginčijama, kad dėl gamybos kyla A tipo transporto priemonių sankabos gedimo rizika.
- 25 Reikia pažymėti, kad Įgyvendinimo reglamente „defektų turinčios prekės“ sąvoka neapibrėžta ir kad jame nėra jokių nuorodų į valstybių narių teisę, norint nustatyti šios sąvokos prasmę ir apimtį.
- 26 Tokiomis aplinkybėmis pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją siekiant užtikrinti vienodą Sąjungos teisės taikymą ir lygybės principo laikymąsi minėta nuostata visoje Europos Sąjungoje turi būti aiškinama autonomiškai ir vienodai (šiuo klausimu žr. 2013 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Christodoulou ir kt.*, C-116/12, EU:C:2013:825, 34 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija; 2014 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Deckmyn ir Vrijheidsfonds*, C-201/13, EU:C:2014:2132, 14 punktas).
- 27 Taigi pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją „defektų turinčių prekių“ sąvokos reikšmę ir apimtį reikia nustatyti pagal įprastą jos prasmę bendrinėje kalboje, atsižvelgiant į kontekstą, kuriame ji vartojama, ir teisės aktų, kuriuose ji įtvirtinta, tikslus (2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Wallentin-Hermann*, C-549/07, EU:C:2008:771, 17 punktas ir 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Probst*, C-119/12, EU:C:2012:748, 20 punktas).
- 28 Kaip pažymi Europos Komisija, „defektų turinčios prekės“ sąvoka bendrinėje kalboje įprastai vartojama apibūdinant prekę, kuri nepasižymi savybėmis, kurių iš jos galima teisėtai tikėtis, atsižvelgiant į jos pobūdį ir visas susijusias aplinkybes. Taigi sąvoka „defektų turinčios“ reiškia prekę, kuriai trūksta reikalaujamų savybių arba kuri yra netobula.
- 29 Be to, ši apibrėžtis atitinka 1985 m. liepos 25 d. Tarybos direktyvos 85/374/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių atsakomybę už gaminius su trūkumais, derinimo (OL L 210, 1985, p. 29; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 257) 6 straipsnio 1 dalyje numatytą gaminio su trūkumais sąvoką. Pagal šią nuostatą gaminys turi trūkumų, jei nėra toks saugus, kokio galima teisėtai tikėtis, atsižvelgiant į visas aplinkybes, būtent gaminio pateikimą, tikslą, kuriam, protingai manyant, gaminys gali būti naudojamas, ir minėto gaminio išleidimo į apyvartą momentą.
- 30 Pagrindinės bylos aplinkybėmis, kaip generalinis advokatas nurodė išvados 32 punkte, atsižvelgiant į importuotų prekių pobūdį (automobiliai) ir į aptariamą detalę (sankaba), dėl didelio pavojaus jomis besinaudojančių vairuotojų, keleivių ir trečiųjų asmenų kūno neliečiamumui ir gyvybei, teisėta ir pagrįsta reikalauti aukštesnio saugos lygio. Šis saugos reikalavimas tikrai nėra įvykdomas, jei egzistuoja su gamyba susijusi rizika, kad sankaba suges; šios rizikos buvimas reiškia, kad šios prekės neturi savybių, kurių iš jų galima teisėtai tikėtis, ir kad todėl jas reikia laikyti turinčiomis defektų.
- 31 Tokiomis aplinkybėmis su prekių, kaip antai automobilių, gamyba susijusi gedimo rizika reiškia, kad šios prekės „turi defektų“, kaip tai suprantama pagal Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalį, nuo jų pagaminimo ir juo labiau nuo jų importo į Sąjungos teritoriją momento.
- 32 Tokį požymio „turi defektų“ aiškinimą, kaip jis suprantamas pagal Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalį, patvirtina šios nuostatos tikslai ir kontekstas.
- 33 Kiek tai susiję su siekiamu tikslu, reikia pažymėti, jog iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad Sąjungos teisės aktais, susijusiais su muitinės vertės nustatymu, siekiama įtvirtinti teisingą, vienodą ir neutralią sistemą, kuri neleistų naudoti savavališkai nustatytų arba fiktyvių muitinių verčių (2013 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Christodoulou ir kt.*, C-116/12, EU:C:2013:825, 36 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 34 Dėl Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalies konteksto reikia priminti, kad ši nuostata patikslina bendrąją taisyklę, nustatytą Muitinės kodekso 29 straipsnyje (2009 m. kovo 19 d. Sprendimo *Mitsui & Co. Deutschland*, C-256/07, EU:C:2009:167, 27 punktą).
- 35 Pagal šį 29 straipsnį importuojamų prekių muitine verte laikoma sandorio vertė, t. y. kaina, faktiškai sumokėta arba mokėtina už prekes, parduodamas eksportui į Bendrijos muitų teritoriją, prireikus patikslinta vadovaujantis to paties kodekso 32 ir 33 straipsniais.
- 36 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra patikslinęs, kad nors faktiškai sumokėta arba mokėtina kaina paprastai yra muitinės vertės apskaičiavimo pagrindas, ši kaina suteikia informacijos, kurią prireikus reikia patikslinti, siekiant išvengti savavališkai nustatytos arba fiktyvios muitinės vertės (2013 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Christodoulou ir kt.*, C-116/12, EU:C:2013:825, 39 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 37 Iš tikrųjų sandorio vertė turi atspindėti realią importuotos prekės ekonominę vertę ir turi būti apskaičiuota atsižvelgiant į šios prekės elementų, turinčių ekonominę vertę, visumą (2010 m. liepos 15 d. Sprendimo *Gaston Schul*, C-354/09, EU:C:2010:439, 29 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 38 Kaip generalinis advokatas teigia išvados 34 punkte, su gamyba susijusi rizika, kad naudojama prekė suges, savaime (nesvarbu, ar ši rizika pasitvirtina) sumažina šios prekės ekonominę vertę.
- 39 Tekstų apie muitines vertes rinkinio 2 komentaras, kuriuo remiasi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, negali sukelti abejonių dėl šio sprendimo 31 punkte padarytos išvados, nes jis nėra teisiškai privalomas, be to, šiame komentare aptariamas atvejis skiriasi nuo to, kuris nagrinėjamas pagrindinėje byloje: pastaruoju atveju esama su gamyba susijusio pavojaus, kad visos transporto priemonės naudojamos iš tiesų suges, todėl reikia pakeisti visų atitinkamų transporto priemonių sankabas.
- 40 Atsižvelgiant į pateiktus samprotavimus, į pirmojo klausimo a dalį reikia atsakyti, kad Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalį, siejamą su Muitinės kodekso 29 straipsnio 1 ir 3 dalimis, reikia aiškinti taip: ji apima tokį atvejį, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kai nustatoma, kad prekės išleidimo į laisvą apyvartą deklaracijos priėmimo dieną buvo su gamyba susijusi rizika, jog naudojama ji suges, ir dėl to, vykdydamas sutartyje nustatytą garantinį įsipareigojimą pirkėjui, pardavėjas sumažina kainą, atlygindamas išlaidas, kurias pirkėjas patyrė dėl to, kad prekė buvo pataisyta siekiant panaikinti minėtą riziką.
- 41 Vadinasi, nereikia atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo papildomai pateiktą pirmojo klausimo b dalį.

Dėl antrojo klausimo

- 42 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės teiraujasi, ar Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalis, kiek joje numatytas dvylikos mėnesių nuo deklaracijos dėl prekių išleidimo į laisvą apyvartą priėmimo dienos laikotarpis, per kurį turi būti patikslinta faktiškai sumokėta arba mokėtina kaina, negalioja, atsižvelgiant į Muitinės kodekso 29 straipsnį, siejamą su šio kodekso 78 ir 236 straipsniais.
- 43 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja, ar Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalis suderinama su Muitinės kodeksu, kiek pagal tą nuostatą tuo atveju, kai dėl kainos pasikeitimo taikant šio reglamento 145 straipsnio 2 dalį pakoreguojama importuotų prekių muitinė vertė, sutrumpėtų Muitinės kodekso 236 straipsnio 2 dalyje numatytas trejų metų laikotarpis, per kurį galima pateikti prašymą grąžinti muitus.

- 44 Reikia pažymėti, kad Įgyvendinimo reglamentas priimtas remiantis Muitinės kodekso 247 straipsniu, iš dalies pakeistu 2000 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2700/2000 (OL L 311, 2000, p. 17; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 10 t., p. 239), kuriame išdėstyta nuostata iš esmės yra tokia pati kaip šio kodekso 249 straipsnyje. Minėtas 247 straipsnis yra pakankamas įgaliojimų suteikimo pagrindas, kad Komisija galėtų priimti minėtą kodeksą įgyvendinančias nuostatas (šiuo klausimu žr. 1999 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Söhl & Söhlke*, C-48/98, EU:C:1999:548, 35 punktą ir 2007 m. kovo 8 d. Sprendimo *Thomson ir Vestel France*, C-447/05 ir C-448/05, EU:C:2007:151, 23 punktą).
- 45 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad Komisija turi teisę priimti visas pagrindų reglamentui įgyvendinti būtinas ar naudingas priemones, jeigu jos neprieštarauja šiam reglamentui ir Europos Sąjungos Tarybos įgyvendinimo teisės aktams (žr. 1999 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Söhl & Söhlke*, C-48/98, EU:C:1999:548, 36 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Šiuo klausimu Komisija turi tam tikrą diskreciją (žr. 2007 m. kovo 8 d. Sprendimo *Thomson ir Vestel France*, C-447/05 ir C-448/05, EU:C:2007:151, 25 punktą ir 2007 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Asda Stores*, C-372/06, EU:C:2007:787, 45 punktą).
- 46 Šiuo atveju, kiek tai susiję su Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalyje numatyto dvylikos mėnesių termino reikalingumu arba nauda, reikia pažymėti, kad Komisijos šiuo klausimu pateiktiems argumentams deja negalima pritarti.
- 47 Pirma, Komisija mano, kad minėtas terminas naudingas arba būtinas Muitinės kodekso 29 straipsniui įgyvendinti, nes leidžia pašalinti klaidos arba sukčiavimo taikant Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalį riziką, atsižvelgiant į tai, kad sunku nustatyti, kada defektas atsirado.
- 48 Vis dėlto šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad pagal pirmąją iš minėtoje nuostatoje suformuluotų esminių sąlygų numatyta, jog reikia muitinei priimtinu būdu įrodyti, kad prekės turėjo defektų jų išleidimo į laisvą apyvartą deklaracijos priėmimo momentu.
- 49 Kaip generalinis advokatas nurodo išvados 45 punkte, tokiomis aplinkybėmis nėra nei būtina, nei tikslinga muitinės vertės nustatymui taikyti papildomo reikalavimo, kad kaina turi būti patikslinta per dvylika mėnesių nuo išleidimo į laisvą apyvartą deklaracijos priėmimo dienos.
- 50 Antra, Komisija nurodo būtinybę užtikrinti teisinį saugumą ir vienodą Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalies taikymą.
- 51 Šiuo klausimu pirmiausia reikia pažymėti, kad pagal Muitinės kodekso 236 straipsnio 2 dalį bet koks prašymas grąžinti arba atsisakyti išieškoti importo muitus turi būti pateiktas atitinkamai muitinės įstaigai per trejus metus nuo skolininko informavimo apie tokių muitų sumą dienos. Kitaip tariant, jei taikant Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalį patikslinus importuotų prekių muitinę vertę skolininkas turi teisę susigrąžinti muitą, jis gali būti grąžintas, tik jei per trejų metų terminą, numatytą Muitinės kodekso 236 straipsnio 2 dalyje, bus pateiktas prašymas; tas pats terminas taikomas visiems pagal minėtą 236 straipsnį pateiktiems prašymams.
- 52 Taigi sunku suprasti, kodėl šis terminas negali užtikrinti valstybių narių muitinės įstaigoms tinkamo lygio teisinio tikrumo ir vienodumo tais atvejais, kai prašymas pateikiamas dėl prekių su defektais, kaip jos suprantamos pagal Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalį, jei jo pakanka tais atvejais, kai prašymai dėl susigrąžinimo pagal Muitinės kodekso 236 straipsnį pateikiami dėl kitų motyvų.
- 53 Trečia, negali būti pripažintas pagrįstu argumentas, susijęs su Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalyje nustatyto termino suderinimu su Muitinės kodekso 238 straipsnio 4 dalyje nustatytu tos pačios trukmės terminu.

- 54 Iš tiesų Muitinės kodekso 238 straipsnio 4 dalyje kalbama apie kitokią situaciją nei ta, kuri numatyta Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalyje, nes ji susijusi su importo muitų grąžinimu arba sumažinimu, kai importuotojas atsisako prekių, nes jos turi defektų arba neatitinka sutarties sąlygų. Tačiau Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalyje aptariamas pirkėjas hipotetiškai nepaiso, kad importo metu prekės turi defektą.
- 55 Taigi Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalyje numatytas dvylikos mėnesių terminas nėra nei būtinas Muitinės kodeksui įgyvendinti, nei tikslingas.
- 56 Bet kuriuo atveju, kiek tai susiję su Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalies atitiktimi Muitinės kodeksui, reikia pripažinti, kad minėta nuostata prieštarauja šio kodekso 29 straipsniui, siejamam su minėto kodekso 78 straipsniu ir 236 straipsnio 2 dalimi.
- 57 Iš tiesų reikia priminti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 34 ir 35 punktų, Muitinės kodekso 29 straipsnyje įtvirtinta bendra taisyklė, kad importuotų prekių muitinė vertė turi atitikti jų sandorio vertę, t. y. už prekes faktiškai sumokėtą arba mokėtiną kainą, ir kad ši bendroji taisyklė patikslinama Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalyje.
- 58 Iš 2009 m. kovo 19 d. Sprendimo *Mitsui & Co. Deutschland* (C-256/07, EU:C:2009:167, 36 punktas) matyti, kad Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 ir 3 dalys, į jį įtrauktos Reglamentu Nr. 444/2002, netaikomos situacijai, susiklosčiusiai prieš įsigaliojant pastarajam reglamentui, nes šios nuostatos pažeistų atitinkamų ūkio subjektų teisėtus lūkesčius. Teisingumo Teismas nusprendė, kad todėl nustatydamas prekių muitinę vertę, po importo atliktus prekių sandorio vertės patikslinimą dėl jų defektų, kompetentinga muitinė galėjo taikyti Muitinės kodekso 236 straipsnio 2 dalyje numatytą bendrą trejų metų terminą.
- 59 Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad į kainos patikslinimą pagal šio straipsnio 2 dalį galima atsižvelgti, nustatant muitinę vertę, tik jei ji patikslinama per dvylikos mėnesių terminą nuo išleidimo į laisvą apyvartą deklaracijos priėmimo dienos. Vadinasi, jei toks patikslinimas atliekamas pasibaigus minėto 145 straipsnio 3 dalyje numatytam dvylikos mėnesių terminui, importuotų prekių vertė neatitinka jų sandorio vertės, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 29 straipsnį, ir jos nebegalima patikslinti.
- 60 Vadinasi, kaip generalinis advokatas nurodo išvados 60 punkte, dėl Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalies pažeidžiant Muitinės kodekso 29 straipsnį nustatoma po prekės importo pakeistos prekės sandorio vertės neatitinkanti jos muitinė vertė.
- 61 Reikia dar priminti, kad pagal Muitinės kodekso 78 straipsnį muitinės įstaigos gali deklaranto prašymu, pateiktu išleidus prekes, patikrinti muitinės deklaraciją ir prireikus grąžinti permoką, kai deklaranto sumokėti importo muitai viršija tai, ką jis teisiškai privalėjo sumokėti mokėjimo metu. Ši suma gali būti grąžinta taikant Muitinės kodekso 236 straipsnį, jei įvykdytos šia nuostata numatytos sąlygos, be kita ko, laikytasi nustatyto termino, būtent trejų metų, per kurį reikia pateikti prašymą grąžinti muitą (šiuo klausimu žr. 2005 m. spalio 20 d. Sprendimo *Overland Footwear*, C-468/03, EU:C:2005:624, 53 ir 54 punktus).
- 62 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, kad Muitinės kodekso 78 straipsnis taikomas atliekamiems elementų, į kuriuos atsižvelgiama nustatant muitinę vertę, ir atitinkamai importo muitų pakeitimams. Todėl muitinės vertės pakeitimas dėl importuotų prekių turimų „defektų“, kaip tai suprantama pagal Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalį, gali būti sureguliuotas tikrinant muitinės deklaraciją pagal Muitinės kodekso 78 straipsnį.

- 63 Vadinas, kaip generalinis advokatas teigia išvados 62 punkte, remdamasis Muitinės kodekso 29 straipsniu, siejamu su šio kodekso 78 straipsniu ir 236 straipsnio 2 dalimi, skolininkas gali susigrąžinti importo muitus proporcingai muitinės vertės patikslinimui, atliktam taikant Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas, kol nėra pasibaigęs trejų metų terminas, skaičiuojamas nuo pranešimo apie šiuos muitus dienas.
- 64 Šio reglamento 145 straipsnio 3 dalyje ši galimybė sumažinama nustatant dvylikos mėnesių terminą, nes į muitinės vertės pakeitimą dėl minėto reglamento 145 straipsnio 2 dalies taikymo galima atsižvelgti, tik jei kaina pakeista per šį dvylikos mėnesių terminą.
- 65 Vadinas, Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalis prieštarauja Muitinės kodekso 29 straipsniui, siejamam su šio kodekso 78 straipsniu ir 236 straipsnio 2 dalimi.
- 66 Atsižvelgiant į pateiktus samprotavimus, į antrąją klausimą reikia atsakyti, kad Įgyvendinimo reglamento 145 straipsnio 3 dalis, kiek joje numatytas dvylikos mėnesių nuo deklaracijos dėl prekių išleidimo į laisvą apyvartą priėmimo dienos laikotarpis, per kurį turi būti patikslinta faktiškai sumokėta arba mokėtina kaina, negalioja.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 67 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1. 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas, iš dalies pakeisto 2002 m. kovo 11 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 444/2002, 145 straipsnio 2 dalį, siejamą su 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, 29 straipsnio 1 ir 3 dalimis, reikia aiškinti taip: ji apima tokį atvejį, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kai nustatoma, kad prekės išleidimo į laisvą apyvartą deklaracijos priėmimo dieną buvo su gamyba susijusi rizika, jog naudojama ji suges, ir dėl to, vykdydamas sutartyje nustatytą garantinį įsipareigojimą pirkėjui, pardavėjas sumažina kainą, atlygindamas išlaidas, kurias pirkėjas patyrė dėl to, kad prekė buvo pataisyta siekiant panaikinti minėtą riziką.
2. Reglamento Nr. 2454/93, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 444/2002, 145 straipsnio 3 dalis, kiek joje numatytas dvylikos mėnesių nuo deklaracijos dėl prekių išleidimo į laisvą apyvartą priėmimo dienos laikotarpis, per kurį turi būti patikslinta faktiškai sumokėta arba mokėtina kaina, negalioja.

Parašai.